

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวางหากที่รัฐบาลจะเข้าไปดูแลได้ทั่วถึง จึงต้องมีการบริหารราชการที่จะต้องกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นได้สามารถช่วยเหลือตนเอง คือ ให้ท้องถิ่นมีส่วนในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางในการที่จะพัฒนานำทรัพยากรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนานั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ มีสิทธิ มีเสียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (ลิขิต วีระเวทิน. 2530 : 306)

ในการดำเนินการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้นมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดว่า รัฐจะต้องให้ความสำคัญอิสระแก่ท้องถิ่น การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำได้เท่าที่จำเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คำนึงถึงการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้น หลักสำคัญ คือ ส่งเสริมให้มีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังมีการออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีการกำหนดสาระสำคัญในการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ การกิจ หรือการกระจายอำนาจทางการคลังโดยกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 4 ปี คือ ภายในปี พ.ศ. 2547 แต่ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมก็ให้ขยายเวลาเป็น 10 ปี หรือภายในปี 2553 และมีการออกกฎหมาย เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

อีกหลายฉบับ รวมถึงพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ก็มี การพัฒนาใน การแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายฉบับปัจจุบัน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 เพื่อความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง จะต้องมีการปรับตัวต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือกรอบทิศทางในการพัฒนาของตนให้ ชัดเจน

แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่ง ที่ช่วยสนับสนุน หรือเป็น กรอบแนวทางในการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไป สู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และ แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำ ไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนด แผนงาน โครงการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสาน สนับสนุนในจุดหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการ ตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

หลักการสำคัญที่ถือเป็นหลักหัวใจสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา และการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมาย ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน แล้ว การบริหารงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไป เรื่อย ๆ เมื่อมีปัญหาหรือความต้องการเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางการดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาย่างซ้ำซ้อน และไม่มีที่สิ้นสุดแล้ว ยังอาจทำให้ปัญหา มีความรุนแรงมากขึ้นจนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้ (พวงทอง โยธาใหญ่, 2545 : 2)

เนื่องจากการวางแผนทั้งในระยะสั้น และระยะยาวที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด นโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และ การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักว่า แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอดคล้อง กับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และ แผนพัฒนาจังหวัดในระดับจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาอำเภอ ในระดับอำเภอ ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัด และอำเภอนั้น

ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาคมจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ซึ่งแต่เดิมการจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ จะถูกกำหนดขึ้นโดยหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานส่วนภูมิภาค (Top down) โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีกำหนดแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่นตนเอง ทำให้การพัฒนาที่ผ่านมาไม่สอดคล้อง หรือตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเท่าที่ควร

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินงานและบริหารงานเป็นไปตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ตามที่มีกฎหมายที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้จักรับผิดชอบต่อประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน (ฉลาด ขามช่วง. 2542 : 22) จึงอาจจะกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจให้กับ หน่วยงานปกครองพื้นฐานของประเทศอย่างแท้จริง อันเป็นการสนองนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นสามารถบริหารพัฒนางานแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นตามขอบข่ายกฎหมายกำหนด (กรมการปกครอง. 2547 : 14-15)

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือ หรือกระบวนการในการจัดการอันหนึ่ง และเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีความเจริญก้าวหน้า มีความสามารถรับใช้ประชาชนในการอำนวยความสะดวก และความผาสุกให้แก่ประชาชนได้มากนั้น ย่อมมีตัวแบบในการกำหนดที่สำคัญ คือ การวางแผน หรือการจัดทำแผนที่สนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการเสนอสภาพปัญหาของท้องถิ่นด้วย

การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องเกิดความร่วมมือร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน และต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันรวมทั้งเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะทำเป็นเบื้องต้น การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือ และในตัวของมันเองการที่คนจะรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นการมีส่วนร่วมเชิงเป้าหมาย การมีส่วนร่วมเองก็เป็นเครื่องมือทำให้บรรลุเป้าหมายได้เช่นกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิดโครงการ กิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินงาน ระดม

ทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปรบเทียบ ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกัน โดยทั้งนี้ ต้องอยู่ในความเป็นธรรม (สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ. 2548 : 113-114)

ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลจะมีขั้นตอนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แต่ในทางปฏิบัติจริงการเข้ามามีส่วนร่วมของ ประชาชนหรือการดำเนินการตามขั้นตอนในระเบียบยังคงไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่าง แท้จริง จึงพบปัญหาการจัดทำโครงการต่างๆไม่ใช่ว่าความต้องการของประชาชน อีกทั้งพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ (สุดาวรรณ์ มีบัว. 2547 : บทคัดย่อ)

จากการศึกษายังพบว่ามีปัญหาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ปัญหาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารไม่เพียงพอ ซึ่งไม่ได้ศึกษาหรือเรียนรู้่าง จริงจัง สถานที่ทำงานในหน่วยงานไม่สะดวก ข้าราชการบางคนไม่เคยบริหารงานเกี่ยวกับ ท้องถิ่น ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ตลอดจนระเบียบกฎหมายในการบริหารงานไม่ชัดเจน องค์การบริหาร-ส่วนตำบลประสบปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และปัญหา ขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานโดยมีส่วนร่วม ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย ขั้นตอนการบริหารงาน ทำให้การพัฒนามีปัญหาขาดความต่อเนื่อง คนส่วนมากจึงมององค์การบริหารส่วนตำบล ในแง่ลบ (ชูชัย สุภวงส์ และยุวดี คาคการณ์ไกล. 2542 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เป็นอีก ส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการยกฐานะจากสภาตำบลมาเป็นองค์การ บริหารส่วนตำบล โดยในเขตอำเภอนาดูนมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 แห่ง

จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัด มหาสารคาม ที่ผ่านมาพบว่า การวางแผนพัฒนามีคณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตนเองเท่านั้น โดยผู้นำกลุ่มองค์กร หน่วยงาน ส่วนราชการ ในหมู่บ้านต่างๆ และประชาชนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน นอกจากนั้นยังขาดการประสานแผนร่วมระหว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบล กับท้องถิ่นอื่นและส่วนราชการต่างๆที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อังคณา วงษ์นอก. 2547 : 2)

ดังนั้น จะพบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งประเด็นของปัญหาสันนิษฐานว่าเกิดจากประเด็น ดังนี้ (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง. 2543 : 13-14)

1. การขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบล กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สามารถบอกได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาหรือสภาพที่พึงปรารถนาของ องค์การบริหาร ส่วนตำบล ในอนาคตคืออะไร แต่องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ทำได้เพียงเอา โครงการมารวมกันเพื่อมาเป็นแนวทางในการจ่ายงบประมาณในแต่ละปี โดยมีได้ค้ำประกันว่า ความสำเร็จของการพัฒนาคืออะไร ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้กำหนดทิศทางและ เป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน

2. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังเน้น การพัฒนาเฉพาะ โครงสร้างพื้นฐาน ละเลยการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้านสังคม

3. แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนายังเป็นการระดม ความคิดกันในวงแคบเฉพาะฝ่ายบริหาร และสภาพบางส่วนไม่ได้แสวงหาความต้องการของ ประชาชนอย่างแท้จริง

4. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดการมีส่วนร่วม ของประชาชน เนื่องจากระบบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมประกอบกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ระเบียบกฎหมาย กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร ศึกษา เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จำแนกตามเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมใน การประเมิน การจัดทำแผนในแต่ละครั้งนั้นประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด และศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ ประชาชน ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบล ควรทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ซึ่งหาก องค์การบริหารส่วนตำบล มีระบบการเกี่ยวกับ การวางแผนพัฒนาที่ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม ของประชาชนแล้วทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนา อื่นๆ มากขึ้นอันส่งผลให้ การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความโปร่งใส สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ได้ตรงสภาพจริงของปัญหา และความต้องการของ ประชาชน ตลอดจนส่งผลให้การปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศ เจริญก้าวหน้ามีพัฒนาและนำองค์ความรู้ ข้อมูลที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการ บริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อาชีพ การศึกษา ที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ ประชาชนในเขตอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 23,1262 คน (ฝ่ายทะเบียนอำเภอนาคูน. 2550 : 6) เป็นประชากรในการวิจัย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2550 โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ยามานะ (Yamane) จำนวน 393 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม

2.1.1 เพศ

2.1.2 อาชีพ

2.1.3 ระดับการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม (Independent variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์ ที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วม

ร่วมในการปฏิบัติการ 3) มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ นาคูน เข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม และตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ นาคูน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สนับสนุนทรัพยากรส่วนบุคคลให้องค์การบริหารส่วนตำบล ประสานความร่วมมือของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น และร่วมปฏิบัติตามกรอบของแผนพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ นาคูน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ นาคูน มีโอกาสเข้าร่วมในการควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนร่วมในการประเมิน แผนงาน โครงการ ด้านความคุ้มค่าของงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ นาคูน จังหวัดมหาสารคาม

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ นาคูน จังหวัดมหาสารคาม ประจำปี 2550

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ นาคูน จังหวัดมหาสารคามที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

แผนดำเนินงาน หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีงบประมาณนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เป็นสารสนเทศที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับนโยบาย และหลักการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการวิจัยการมีส่วนร่วม และผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดนโยบาย การวางแผน หรือกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลในทางที่ดีต่อการเมือง การบริหารงาน ความสอดคล้องกับหน้าที่อันสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล และบรรลุปเป้าหมายต่อไป